

Xabier Letona

DANI BLANCO

Kontakizun bakarraren ondorioak

ALDERDI EGUNA 2013, jeltzaleen festa handia, batez ere lotu beharrekoa lotua dagoenean. Normalizazio politikoa bere bidea egiten ari da, baina oraingoz molde zaharrea, EAJ-PSE-ren akordioarekin, ez ETaren ondorengorako pentsatzen zen molde berria. Oraingo hau krisiaren gerizpeko akordioa da, gizarte ereduari buruzko adostasunak, ia maila guztietan, desadostasunak baino askoz handiagoak direnen artean.

Koldo Mediavilla EAJko heledunaren esanetan, alabaina, jeltzaleek EH Bildurekin lotu behar lukete orain autogobernuari buruzko akordioa (ARGIA 2384. zkia.). Alderdi Egunaren bezperan egindako Madiavillaren adierazpenek irribarre samurra piztu dezakete, baina bide soberanistaren ardatza eratzeko beste biderik ez dagoela aitortu behar zaio politikari bizkaitarrari. Samur ez, baina EAJk bere unea bilatzen badu, eman ditzake urrats garrantzitsuak. Hor daude Lizarra-Garaziko garaia eta Ibarretxe plana, adibide gisa eta ez oso urrutira gainera.

Seguruenik, hainbat baldintza behar dira horretarako: bat, ekonomiak lagundu behar du hemen Espainian baino gehiago; bi, behar du baita ere alderdi barruan ikuspegi soberanista konplexurik gabe eta indarrez landuko duen belaunaldi gazte eta zabala. Artur Masen CDCn, adibidez, hori gertatu da azken 15 urteetan. Eta batez ere, hemen oraindik ez dagoen herritar mugimendu soberanista indartsuaren bultzada eta sostengua ere behar dituzte. Katalunian CiUri gertatu zaion bezala.

BAKE ETA GATAZKA doinuak nahastuko dira urriaren Euskal Herrian. Munduko hainbat alkate- ren mezu gazi-gozen oihartzuna barreiatuko da Kontxako Badian eta, hala ere, hilabete gogorra izango da. Gatazka hotsen burrunba Donostiako bakearena baino ozenago iritsiko da: Madrilen ia 80 euskal herritar epaituko dituzte Auzitegi Nazionalean (urriaren 14tik aurrera Segiko auzian eta 17tik aurrera Herriko Tabernen auzian), noiz eta ETak bere jardun armatua utzi eta bi urtera.

Bortizkerian bizi eta armak behin-betiko isiltzen diren beste herrialde batzuetan negoziazio mahaiak eratzen badira, hemen tori makro-epaiketak eta sarekadak, egia eta justizia batzordeen orde. Ofizialki gatazkarik ez bizi izanaren kontakizunaren ondorioak dira. Eta hedatzeokotan, euskal gizartean etorkizunerako gatazka- ren hazia barreia dezakeena berriz.

Bake prozesu ia guztietan bada amnesia prozesurik, eta horietan estatuen biktimak dira ahaztuenak

Baina ikuspegi baikorragorako tarterik ere bada, batez ere Jonan Fernandezek Jaurlaritzako zirrikitu- etatik azarorako akordioetara iristeko aukerarik ikusten badu. Honek temati jarraitzen du oinarritzkoa den gaiarekin: biktima guztiek maila bereko tratamendua behar dutela azpimarratzen.

Ez zaio arrazoirik falta horretaz asko dakien Fernandezi eta zintotasunez dio gainera, baina biktimen senideen zorigaitzerako, bake prozesuetan ez da egia izaten. Bake prozesu ia guztietan bada amnesia prozesurik, eta horietan

estatuen biktimak dira ahaztuenak. Borondate ona egon den lekuetan ere hala da: Hego Afrika, Argentina, El Salvador... Ikusi orain Argentinako epaileari Espainiako torturatzaleekin gertatzen ari zaiona. Estradizioa eskatu eta Auzitegi Nazionaleko sarean harrapatua geratu da eskaera. Eta ez da askatuko. Zigorgabetasuna deitzen zaio horri.

Ipar Irlandan ere ahazten ari dira biktima asko. Gehien jota, Erresuma Batuak batzuetan onartu du Estatuaren errua eta kalte ordainak dirutan ematea, Derryko Bloody Sunday hilketen kasuan bezala. Horregatik, Ostiral Santuko Akordioak sinatu eta 15 urtera, iragan irailan Amnesty Internationalek gogor salatu ditu txosten batean gobernu britainiarra eta Ipar Irlandako alderdi politikoak: biktimen esparruan, eta egia eta justizia ardatz hartuta, orain arteko balorazioa negatiboa da.

ARGIAko zenbaki honetan bertan, Belfastko alkate jaunak horixe bera dio, bake prozesuan zerbait ondo landu ez bada, hori biktimen gaia izan dela. Joan eta galdetu Guatemala

edo El Salvadorreko armadek hildako milaka herritarren senideei biktimak lehen esparruan egon ote diren, gustura ote dauden haien egia eta justizia eskaerari eman zaien erantzunarekin. Joan Txile edo Argentinara. Ipar Irlandan, iragana miatzeko talde berezia dute polizian. Hemen, bitartean, eta kasurik onenean, Estatuaren ordezkariak uste dute Estatu biktimei buruz Eusko Legebiltzarrak iragan legealdian onartu zuena nahiko dela. ■

